

Willem van Zuylen.

STUDIEKOP

een bas-relief van zijn verloofde mejuffrouw Anna Maris, dochter van den grooten Jacob.

Den Haag, Februari 1901.

WILLEM VAN ZUYLEN, DOOR HENRI DEKKING. † † † †

Wie beproeven wil de verdiensten van den overleden tooneelspeler Willem van Zuylen te releveeren; wie trachten gaat te bewijzen dat hij, ofschoon niet één van de universeel-allergrootsten in zijne kunst, zeker één der meest beteekenisvolle mannen in ons tooneel is geweest, die heeft zich voornamelijk te bemoeien en zich, voor zijne beweringen, vooral te beroepen op het vol-Hollandsch type van den zoon dezer lage landen, kunstenaar op onzen bodem gegroeid, doortrokken van den drolligen Hollandschen humor.

Hij mag zeker Van Zuylen aanwijzen als

een man van buitengewone humoristische talenten, van een bijzondere geestige originaliteit, maar hij moet zich, vóór alles, refereeren aan het feit van Van Zuylen's volkomen Hollanderschap.

Het artistiek vermogen van dezen acteur was zoo diep en zoo gelukkig op onzen volksaard geïnspireerd dat men, om in drie kunstgenre's de drie meest bijzonderen en drie veel overeenkomenden te toonen, een lijn zou kunnen trekken van Jan Steen langs Bredero naar Van Zuylen.

Zij drieën waren een incarnatie van onzen volkshumor; Jan Steen, fijner, Bredero krachtiger, beiden artistieker dan Van Zuylen, maar hij niet minder volkomen en eerlijk, hij daarom, evenzeer als zij, een man voor ons volk van beteekenis.

Voor de toekomst is van den schilder en den dichter hun werk gebleven, waarheen men — gevraagd om verklaringen — verwijzen kan. Van Zuylen's kunst is met Van Zuylen gestorven en men zal derhalve een beroep hebben te doen op de welwillendheid van den hoorder, om uit diens eigen ervaring waardeeren te kunnen verkrijgen voor de eminente plaats die men aan Willem van Zuylen zoo gaarne zou zien aangewezen.

Deze beschouwing is een bescheiden poging om den artiest te naderen, meer analytisch dan beschrijvend. De in den tekst geplaatste portretten hebben — al zeggen zij heel wat minder — dezelfde bedoeling als reproducties bij essays over schilders: iets te laten zien van hun werk.

Bij het bespreken van een schilder en zijn arbeid is men in onze kunstperiodieken gelukkig sinds lang afgeweken van de usance om uit intimiteiten en aardige of roerende anecdoten een karakteristiek te putten. Hier is evenwel de artiest moeielijk van zijne levensbijzonderheden te scheiden; hij is zóó één met zijn leven dat men bezwaarlijk Van Zuylen kan karakteriseeren zonder zich meermalen te beroepen op zijn verleden.

Schrijver dezes had het voorrecht vóór vijf jaren Van Zuylen als secretaris te dienen bij de uitgave van zijne auto-biografie en nu hij gesteld is voor de taak om, na zijn dood,